

Hétfői Napló

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egy évre 1000, fél évre 500, negyed évre 250 K

POLITIKAI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN HÉTFOÉN REGGEL

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL VIII.,
RÖKK SZILÁRD-U. 3. TELEFON JÓZSEF 8-96

A törökök a megszálló hatalmak kivonulását követelik

A török ellenjavaslat — Területi intézkedések, pénzügyi javaslatok

Konstantinápoly, március 10.
(Havas.) A török ellenjavaslatban a lausannei békeszerződés megváltoztatására tett javaslatok a következők:

A szövetséges hatalmak az ezidőszelint megszállva tartott mindenemű területéről vonuljanak ki, melyt a nemzetgyűlés a békeszerződést ratifikálta, anélkül, hogy a többi szignatárius hatalom ratifikáló határozatát bevárnák.

Ami a területi intézkedéseket il-

leti, a törökök a *Mavica földgát* javasolják a Görögországgal való határral és igénylik a szuverenitást *Castelloriz*e, valamint a *Tenedosz* szomszédos kis szigetek fölött, továbbá *Adakale* dunai sziget fölött. Irak tartományt illetően javasolják, hogy annak határát Nagybritanniával egyetértésben állapítsák meg és ha megegyezés nem volna elérhető a kérdést a népszövetség elé utalják.

Törökország továbbá kéri olyan

rendelkezésnek a békeszerződésbe való felvételét, amely a török birodalmat fölmenti minden kötelezettség alól ama török kölesönöket illetően, amelyeknek garanciájaként Egyiptom illetékvédelme és Cyprus adójvédelme szolgál.

Végül követeli az ellenjavaslat, hogy az idegen hatalmak mondjanak le Törökországban élő alattvalóikra vonatkozóan a kapitulációkról és az ezeken alapuló gazdasági és pénzügyi privilégiumokról.

minősítve, a szabadforgalom céljaira elveszi.

Kilátásban helyezett a miniszter azt is, hogy az építkezések megindításánál maga az állam fog jó példával előjárni, valamint abban is, hogy bizonyos hivatali helyiségeket lakások céljaira mentesítsen.

Mindezek a részletek, amelyeket a nyilvánosság előtt mindeztideig gondosan titkoltak, mindenképp a politikusok ellentállását váltotta ki. *Vázsonyi* Vilmos megkereste *Heinrich* Ferencet a drágasági bizottság egybehívására, hogy ott bonckés alá vegyék a lakástörvénytervezetet. Ez a drágasági bizottsági ülés értesülésünk szerint esütörtökön lesz. Addig is *Vázsonyi* meg fogja interpellálni a kormányt kedden a lakásügyi tervezetről.

Felkerestük *Vázsonyi* Vilmost, hogy kikérjük véleményét a népjóléti miniszter tervéről. Nyilatkozatát ezekben közöljük:

— Ugy látom, hogy a kormány reánk nézve szomorú nemzeti ajándékot akar adni a háztulajdonosok kizsármú rétegének. Tizenhétzere tehető egész Budapesten a háztulajdonosok száma és ezeknek érdekéért áldrendelik százszázalékot.

— A kormány eddigi forgalomfelszabadító munkájának még mindig megadtuk az árát. Meg kell állapítanom azt, hogy ha valóra válnék mindaz, amit a kormány tervez, az existenciáknak egész tömegeit sodorná a holtbotos tónk szélére.

— Ami azt az állítást illeti, hogy az ugynevezett luxuslakások és üzlethelyiségek szabadforgalma nem sértené a kis emberek érdekeit, csak arra mutatok rá, hogy a luxuslakásokból kiszorított „gazdagok” egyszerre rávetnek magukat a kis lakásokra, amióltal a lakásnyomorúság evidenter fokozódik. Hogy az üzlethelyiségek felszabadítása, valamint az irodahelyiségek elrekvirálása a kereskedelem és ipar érdekeit mennyire sértik, az legalkalmasabb előtt is nyilvánvaló. Nem kívánok foglalkozni a lakáskérdés egyéb részleteivel, hiszen ezt legközelebb a Házban is szóváteszem.

E nyilatkozathoz csak annyit fűznék hozzá, hogy a lakástörvényteléddig már három minisztertanács is foglalkozott, de még egyen sem hoztak végleges döntést.

A szociáldemokrata párt Petőfi ünnepe elmaradt

A szociáldemokrata pártunk ma délután három órára hirdetett nagy Petőfi-ünnepsége melyet a Petőfi-szobor előtt, a Petőfi-téren akartak megtartani, a rossz idő miatt elmaradt. A párt idejórán nem tudta a munkássággal az ünnepély elhalasztását tudatni és így mintegy három ezer ember jelent meg a Petőfi-szobor előtt három órakor délután, akik a szakadó esőben is várták, hogy az ünnepség kezdetét vegye. Fél négy órakor azonban megjelent *Kabók* Lajos nemzetgyűlési képviselő, aki pár szóban tudatta a munkássággal, hogy a Petőfi-ünnepséget elhalasztották és az ünnepély megtartásának napja a Népszavában jelezzék lesz.

A kormány erélyesen fellép a renitenskedő tisztviselők ellen

Kelety Dénes állása megrendült — A tőkeerős vállalatokat irodahelyiségeik elvételével akarják építkezésre szorítani

Vázsonyi Vilmos nyilatkozata a lakásügyről

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Két nagyfontosságú kérdés köti le a közvélemény figyelmét: a tisztviselőkérdés és a lakáskérdés. Mind a kettő olyan kényes probléma, melynek megoldása körül még nagyon sok kavarodás támadhat.

Módkurban volt beszélni a tisztviselőkérdésről egy kormányhoz közelálló képviselővel, aki a pénteki minisztertanácsi határozattal és a pénzügyminiszter tervével kapcsolatban a következő érdekes részleteket tárta fel:

— A kormány felfogása szerint a tisztviselőkérdés két részből áll. Az egyik a momentán aktuális rész: a tisztviselők, illetve a közalkalmazottak újabb rendkívüli segélyének kérdése. Ebben a minisztertanács véglegesen döntött, az erről megjelent részletek azonban csak puszta kombinációk. A magam részéről csak annyit állapíthatok meg, hogy

a minisztertanács távolról sem teljesítette a KANSZ követelését abban a mértékben, ahogyan Keletyék legutóbbi nagygyűlésükön követelték.

— A kormány elment addig a határig, ameddig az államháztartás egyensúlya megengedte. Van azonban egy másik rendelkezése ezzel kapcsolatban a minisztertanács döntésének és pedig ez az, hogy

a kormány a legteljesebb szigorral szembehelyezkedett azzal a merész és ultimátumszerű hanggal, amely a KANSZ gyűlésein megnyilvánult és a jövőben minden ilyen magatartást forradalminak fog nyilatkoztatni és ehhez képest megtorolni.

— Megiette a kormány az erre vonatkozó szükséges preventív intézkedéseket is. Utasítani fogja ugyanis az állami intézmények és hivatalok vezetőit, hogy a legszigorúban ügyeljenek arra, hogy a

tisztviselők a hivatalos idő kezdetén perényi pontossággal megjelenjenek hivatali helyiségükben, valamint arra is, hogy a hivatalnokok osztálykörzeteiket el ne hagyják. Ezzel a kormány a további szervezkedésnek igyekszik gátat vetni.

— Ugy tudom, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök a keddi ülésen elmondandó nyilatkozatában komoly intőtelmet fog intézni a tisztviselői karhoz, amelyben óvni fogja őket attól, hogy az eddig tapasztalt renitenskedő magatartást folytassák.

Ezzel az érdekes nyilatkozattal kapcsolatban közöljük, hogy tudomásunk szerint Kelety Dénes államvasuti elnökgigazgató állása megrendült. Közöljük még azt is, hogy a tisztviselő-probléma másik részéről, a létszámesöktenésről, valamint a természetbeni ellátás revíziójáról kedden szintén nyilatkozik a miniszterelnök, de csak általános-ságban, a részletes felvilágosításokat valószínűleg Kállay Tibor pénzügyminiszter fogja megadni.

A másik aktuális kérdés

a lakásügy rendezése

Nem csupán a politikusok, hanem az érdekeltek széles rétegeiben rendkívüli nyugtalanságot keltettek azok a nyilatkozatok, amelyeket Vass József népjóléti miniszter különböző helyeken bizalmasan tett.

A nyilvánosság számára talán a legérdekesebb az a nyilatkozat, amelyet Vass miniszter a főváros legutóbbi tanácsülésén tett, természetesen szigorú diszkréció mellett, — amely szerint

május elsejétől kezdve az ötszobán felüli lakások forgalmát felszabadítja, ezek szabadon felmondhatók és bérük tetszés szerint emelhető

és egy másik nem kevésbé fontos kijelentése, amelyet Popper Todor-nak az Ügyvédi Kamara nevében

feltett kérdésére szombaton mondott, miszerint

a hat szóban alóli kislakások bérét bizonyos degresszióval a békebeli 1914-es lakbérnek százi, illetve százötvenszeresére emeli.

Nyilatkozott a miniszter arról is, hogy

mindezeket a fontos és súlyos szociális kihatású intézkedéseket nem rendeleti úton, hanem a törvényhozás által letárgyalandó törvény útján akarja életbe léptetni.

Ez a kijelentés némiképp megnyugtató, aligha válik ugyanis mindaz valóra a törvényhozási tárgyalás után, amit a népjóléti miniszter tervez. A helyzet ugyanis például a kislakások béréből az ilyen arányú béremelés után az volna, hogy

egy három- vagy négyszobás lakás évi bére százezer koronától háromszázezer koronára rugna.

Nem kell bővebben magyaráznunk, hogy egy ilyen nagyarányú emelés, amelyre az egész Európában sehol példát nem találunk, a kizsármúknak milyen hatalmas tömeget tenné tönkre, nem is szólva arról, hogy a drágaságnak eddig soha nem képzelt lavináját zúdítaná a közönség nyakába.

A népjóléti miniszternek egyik bizalmas nyilatkozatából tudjuk azt is, hogy a lakástörvénytervezettel

a lakások teljes szabadforgalmának visszaállítására törekszik.

Ettől azt reméli, hogy a magántőke kedvet kap az építkezésre, ott pedig, ahol a miniszter számítássa szerint ez nem várható,

egyes tőkeerős vállalatokat úgy akar építkezésre szorítani, hogy ezeknek a vállalatoknak irodahelyiségeit lakásra alkalmasnak

Klebsberg Kuno programbeszéde Komáromban

Komárom, március 11. Klebsberg Kuno gróf vállalás- és közoktatásügyi miniszter vasárnap reggel Komáromba utazott, hogy programbeszédet emondja. Elkísérték Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke, Petry Pál és Koszó István államtitkár, Nagy Emil, Bessenyei Zeno, Nánássy Anzor, Ussety Ferenc, Palacsai Dénes és Kuna P. András.

Klebsberg Kuno gróf a többiek közt a következőket mondotta:

— Én a középútnak, a mérsékletnek vagyok a politikusa. A királykérdésben a mérséklet politikáját kell követni.

Kérdhetik tőlem azt, hogy tulajdonképpen győzelem esetén tulajdonképpen mit is nyújthatna az ellenzék? Mi minden van együtt az ellenzékben.

Ha ezek győznenek, ezek nem lehetnének bekétségrel egymással szemben és mint vad ellenségek kellene, hogy egymás ellen rohanjanak. Ha nem tenétek ezt, akkor nem lenne őszinte a programjuk, azt pedig fel kell tételezni róluk, hogy mit mondanak, azt őszintén hiszik.

Ezért szemben, mi az, amit az egyes párt képvisel? A nyuzórti kormányzás gondolata. Mi nem akarunk kilengéseket: sem jobb, sem balfele. Mi az aranyközéputon akarjuk vezetni a magyar nemzetet a munkára, mert egyedül a polgári munka az, amely a mai súlyos helyzetünkben miniket lábra tud állítani. A kormányzó ur öfémeltósága (Hosszantartó zafos éljenzés.) a semmiből teremtett egy hadsereget és akik sok mindent szem elől tévesztve handabandáznak, elfelejtik, hogy nem lehetne politizálni, ha nem lenne hadsereg, mely a polgári nyugalmat, a rendet fenntartja. Ebben a hadseregben a magyar nevet szellemo él és liktet. Ez a hadsereg magyar lélekkel áthatott magyar nemzeti hadsereg.

A valuta élelértekelenedése folytán megnehezedett az élet Magyarországon. Ez igaz, de arról hallgatnak, hogy a nagy német bírdalomnak és Ausztriának is rosszabb a valutája és hogy a leggyűlölt államok között nekünk van a legjobb valutánk.

Ha a budapesti sajtót figyelemmel kísérik, azt hihetnék, hogy ebben az országban nincsen jogrend. Ezt is csak az mondhatja, aki ellenségi gyűlésekből el akarja magyarázni a tényeket, vagy nem ismeri a külföldi viszonyokat.

Ha az emberiség öt évig gyilkolja egymást és vérszótkaftja az erőszakot, akkor gyermekek bészed azt követelik, hogy egyszeresen térjen vissza a telkebe a békes állapot.

A háború öt esztendője erőszakra szoktatta rá az embereket és most jönnek az ellenzék hipokritái és azt mondják, hogy itt réntelenek helyzet van. Nem állnhatok nekik melletteben mást mint egy kis kéjtudást Szerbiában, Romániában és Csehszlovákiában, majd megölték, milyen dolguk van a magyaroknak.

Szomere vetették, hogy nem vagyok keresztény politikus. Én keresztény politikus voltam már olyan időben is, amikor a keresztény politikának mai némely vezetői nagyon is más vizetken ezetiek. A keresztény politika lényegét nem a másokkal szemben való harcban keresik, hanem az alkotó munkában. Ezután a közalkalmazottakról szólt, akiknek érdekeit képviselni fogja. Klebsberg után Huszár Károly és Nagy Emil beszéltek.

Két francia tisztet meggyilkoltak a Ruhr vidéken

Düsseldorf, március 11. (Havas.) Tegnap Recklinghausen közelében a Buur felé vezető úton egy francia tábori lövészhadnagy és egy francia vasúti tisztis 15 holttestét találták. Az utóbbi Buurban az állomásfőnöki teendőket látta el. Mindkettőt revolverlövéllel ölték meg. Buur polgármestert és rendőrfőnökét, valamint két tekintélyes polgárt tusként letartóztatták. Elrendelték továbbá a kovácsok és színházok bezárását és a zárartást este 7 órára tüzték ki. A kettős gyilkosság ügyében a vizsgálat folyamatosan van.

Az angol királyi pár, a Reuter-iroda értesülése szerint, római utja alkalmával meg fogja látogatni a pápát.

Baron Brunó, Lukács Nándor és Gál László vagyonuk feloldását követelik

Apró visszaélések gyanúja miatt több milliós értékeket foglalt le a rendőrség

A Wiener Kommerzial Bank igazgatóinak bűnügye

A büntetőtörvényszék vádatadvásának szombati döntése tudvalevően szabadlábra helyezte Gál Lászlót, Lukács Nándort és Baron Brunót, akikről a rendőrség annakidején több száz millió korona értéket foglalt le. Ugy a vizsgálóbíró, mint a vádtanácsi végzésből kifütnik, hogy mind a három szabadlábrahelyezett ellen véleményezett kár a foglalt értékekhez képest tulnyomóan kicsiny. Így Gál László ellen két olesó valutavásárlás címén mindössze 97 ezer korona kárt véleményez a szakértő,

Lukács és Baron cégnél pedig két tételben, egy dollár és egy papírovásárlás címén, szintén jelentéktelen összeget véleményeznek.

Mind a három szabadlábrahelyezett ember védője, Deesy Géza dr.,

Halász Miklós dr. és Nagy Béla dr. beadványt intéztek a büntetőtörvényszék vizsgálóbírájához, amelyben előadják, hogy a rendőrség által elrendelt bűnügyi zárlat törvényellenes, mert a zárlatot csak a vizsgálóbírónak lett volna szabad elrendelni, a rendőrségnek csupán akkor van joga llyesmit eszközölni, ha tettenérés vagy elrejtés kísérlete forog fenn.

Markus Sándor ügye, akit a vádtanács hat millió korona óvadék ellenében szabadlábrahelyezett, egyelőre még nem kerül le a táblára, mert a másik két fogvatartott terhelt Baron Ottó és Pogány Miklós védői, milliós óvadékokat ajánlanak fel védenétek szabadlábrahelyezése érdekében. A táblára csak akkor kerülnek majd fel az iratok, ha e két kancúis kérvény tárgyában is döntött már a vádtanács.

TÖZSDE

A tőzsdei helyzet

Az értékpia nagy szilárdaságát a pénzüszike zavarja. — A tőzsde két ütköző között. — A koszpénz ellen szere — az értékpapírombarr.

Az értékpia alapirányzata ezen a héten is változatlanul szilárd volt. A néholpapírok árfolyamemelkedése mintha ugyan kissé megállt volna, de annál nagyobb volt az ármozgás a középértékekben, amelyek eddig csak lassan és tapogatódzva követték a nagypapírosok erős árfejlődését. Az irányzat változatlan szilárdaságát azonban időközönként, főleg pedig a rendezés előtt átmenetileg megörbte az erős pénzhiány. Mind világszabán lesz az a törvényszerűen bekövetkezett parancsoló szükségesség, hogy a fokozódó belső drágaságot követő értékpapírfolyamok egy az eddignél fokozottabb pénzallatást követeljenek. A milliós nehézsétek és az 50.000—100.000 korona között mozgó középapírok, de az átlagban 10.000—20.000 korona között mozgó kispapírok felvételéhez nem elegendő a hetven és egytíznyolc milliárdos bankjegyforgalomból a piac rendelkezésre álló pénzüösség ugyanakkor, amikor maragnak a Ganz-Danubius értékeknek árfolyam-értéke már jóval meghaladja az egész bankjegyforgalmat.

Ilyen körülmények között két hatalmas ütközés került egymással szemben: az értékek szükségesszerű árfolyamemelkedése és a pénzüszike. Pillanatuylag nagy ellátási nehézségek deára a szilárd irányzat kerelkedett felül. Kérdés azonban, hogy a hetenkénti a rendezés előtt megisméllődő pénzallatási zavarok nem fogják-e megtörni a tőzsde jelenlegi ellenálló erejét.

A budapesti értékpiacon végighümpölygő nagy hossz folyamant ilyen konstellációban a hét végén részre bomlott. Egyes csoportokban stagnáció, másokban lassú lemorzsolódás, végül pedig egyenes favioritértekben kiadás 20—25%-os ármekedés is volt. A mult hét nagy játektípije: a Nagybányai, Ingatlanbank, Spodium, Lipták, Ocean, Atlantica, Phöbus, Kistarasai még mindig az érdeklődés előterében vannak, míg a nehezebb értékek közül a Fegyver és a Köszén változatlanul a favorit. A Georgia mintha kissé elbágyadt volna. Egy-két elhanyagolt valeur kiugrása: mint a Naszti, Zabolai, Nova, Salgó, már régebben esedékes volt.

Berger Mór, a Mercour vezérigazgatója a koszpénzről és a tőzsdei helyzetről

Bankkörökben — ami a tőzsdeitanács által összehívott anékt eredményéből is kiderült — perhorreszkálják a koszpénz ügyébe való erőszakos beavatkozást. Ennek a felfogásnak ad markánsan kifejezést Berger Mórnak, a Mercour vezérigazgatójának következő nyilatkozata:

— A koszpénzre vonatkozólag minden állami beavatkozás károsnak és eredménytelennek tartok. A koszpénz éppen olyan egyik káros túntó deflációs politikának, mint a többi káros tőnt, amely kereskedelmi és ipari életünkben nap-nap után megnyávanul. A koszpénzt tehát állami beavatkozással még akkor sem lehetne megszüntetni, ha történetesen novellálári uton uszorának minősítének a koszpénzt szesését. A koszpénzt megszüntetni csak úgy lehetne, hogy ha akár a Jegyintézet akár más állami szerv az értékpapírokra nyújtandó előleget lehetővé tennék. Minden más kísérlet hiábavaló. Eponn így hiábavaló az az újabb felmerült törv. amely a tőzsdei spekulációból eredő veszteségek elleni biztosítást tüzte ki. A tőzsdei játékok a mai arányban olyan nagy rizikóval járn, amelyért sem létezik, sem esetleg létesítendő biz-

tosítótétet felelősséget nem vállalhat.

— Ami a tőzsde jövőbeni irányzatát illeti — azt hiszem, hogy esetleges megszakításoktól eltekintve, az irányzat továbbra is szilárd fog maradni, minthogy azok a momentumok, amelyek az eddigi szilárdaság alapját szolgálták, változatlanul továbbra is fennállanak. A tőzsde átmeneti alanyhűdséti a pénzhiány és a drága koszpénz ideálhat elő, míg ellenben az irányzat gyökeres megváltozása a korona zürichi árfolyamalakulásától függ.

A vasárnapi magánforgalom

ugyszólván teljesen szünetelt az tizlet a bankok és ügynők között. A legtöbb értékben csak taxációs árfolyam volt, nagyjában a szombati árfolyamon. Jegyzések: Rima 18.500—19.000, Salgó 125.000—126.500, Izzó 117—118.000, Köszén 348—352.000, Georgia 298.000—300.000. A középapírok közül a Liptákok 6200—6300, az Oceanat 14.500—15.500, a Phöbus 9000—9100, a Tröszött 27.000—28.000 korona között keresték.

Béranatófuvarozók harca a taxijogositványért

százalé több kisiparos fuvarozó követeli, hogy ők is „stand-jo,ot” kapjanak — Kiltőtségszárás a polgármesternél és a ren őrségen

— A Hétfői Napló tudósítómától. —

A főváros területén az automobil fuvarozás tudvalevőleg a Budapesti Közlekedési Rt. röviden „Taxi-vállalat” monopólitikusan látja el. A vállalat ezt a jogositványt több évvel ezelőt nyerte el és élvezti zavartalanul még ma is.

Időközben — igazolásúl annak, hogy a taxi nem egészen jól vagy nem tökéletesen látja el az autóforgalmat — egy egészen új iparág fejlődött ki a főváros területén. Mind többen iparigazóiványt vállaltak, hogy ennek alapján saját autójukkal befuravozást vállalhassanak és bonvolíthassanak. Ma már több mint százan foglalkoznak iparigazóiványval felszerelt béranatófuvarozással a főváros területén. Ez az ipar azonban, mely pedig a taxival szemben kifejtendő egészesen konkurrenzt alapján tudós szolgálatot teljesíthetne a közönség javára, nem tud fejlődni, mert nem áll módjában, hogy szolgálatát közvetlenül felkialhassa a nagyközönségnek, nem lévén joga nyílt úton fuvarozást vállalnia, illetve az ucca sarokra autójával azon célból kiállania, hogy azt a közönségnek fuvarozás céljából felkialhassa.

A béranatófuvarozók érdekeit megvédése és sérmelek orvoslása céljából már régebben ipartársulattá tömörültek és már három évvel ezelőt és azóta is több ízben a fővároszhoz fordultak a feul jogositvány megadásá végett. A főváros azonban, noha ezek feltétlenül joga lett volna, mindenkor elzárkózott a fuvarozók jogos kívánsága elől és nem engedte megkövátani a taxi-vállalat monopólitumát.

Ujabbán a béranatófuvarozók ismét mozgalmat indítottak és memorandumot fordultak a fővároszhoz, hogy most már sürgősen adja meg részükre a taxi jogositványt. Beadványukat 16.728.923. V. sz. alatt íktatták a fővárosnál és ugyanezen beadvány egy-egy másolatát elküldötték a fővárosi törvényhatóság tagjainak is.

A mult hét végén Sipőcz Jenő polgármestert keresték fel küldöttségükkel, majd a rendőrségen jártak és az illetékes ügyosztály vezetője, Kötsky tanácsos előtt fejtették ki kérelmüket. Kötelező nyilatkozatot tettek, hogy a taxinál olesőbb fuvarozási díjak mellett mindazon feltételeknek alvetik magukat, amelyeket a jogositvány megadásá esetén a közönség érdekekben tőlük követel.

A béranatófuvarozók ezen mozgalmát a magunk részéről feltétlenül jogosnak és helyesnek tartjuk és a fővárosi polgárgánság érdeket tartjuk szem előtt, amikor a taxijogositványt — az őrszes világszörök mintájára — részükre leendő minél sürgősebb kiadását követeljük.

PALACE

(Hívtári-kabarov) VII. Rákóczi ut 43. szám Telefont: József 125—01

A nagy sikert aratott műsor utolsó hete!

NAGYENDRE vendégszék

Antal Erzsi, Ferenczy Károly, Haraszty Miel, H. Heideberg A., Krajinik Mária, Lukács Sári, Salamon Béla, Sarkady Aladár, Sándor József, Uváry Ferenc, Várnay Vilmos, Virágh Jenő. Előadás kezdete 9 1/2 órákor. Jegyvelőtel d. u. 5—7-ig. — Este 8 órától.

Legmagasabb árérték

mtárgyakat, dísz tárgyakat ha azokat nálam értékesít. Egyes porcellánokat, antik bútor, perzsaszőnyegeket, aranyat, ókszeret antik ezüsttárgyakat, ólajfestményeket, könyveket és egyéb műtárgyakat magas áron vásárolok.

Műkereskedés

(Lukács Gyula) VII., Erzsébet körút 15. sz. (Telefont: József 28—08)

Ne vegyen raglánt, férfiruhát, mis Schnur Henrik kirakatát Rákóczi-ut 15

HIREK

— A Petőfi Társaság nagygyűlése. A Petőfi Társaság az Akadémia dísztermében, a Petőfi-centenárium alkalmából, újabb ünnepi nagygyűlést tartott. Ferenczy Zoltán elnök tartott megnyitóbeszédet, amelyben szólta Petőfi szabadságköltészetét és megdöntötte, hogy ez egyáltalán nem egyezik a francia forradalom eszméjével. Petőfi számára március 15-e nem volt nagyszabású, azonban mégis fontos dátum volt, mert a sajtószabadságot az első lépések tartotta az egységesség felé.

Ezután Szávay Gyula tette meg főitkari jelentését, beszámolt a Magyarországon és a külföldön tartott Petőfi-ünnepségekről, megemlékezett az Olaszországban most készülő római Petőfi-ünnepségekről, melyek a legkiválóbb olasz újságírók készítenek elő s a rendezésben részvevő maga Mussolini is.

Ezután megemlékezett a Társaság elhunyt tagjairól, *Gárdonyi Géza*-ról, *Iszafi Jenő*-ről és *Várdai Antalfi*-ról, végül bejelentette a beérkezett adományokat.

A jelentés után *Lamperti Géza* szavalta el „Petőfi, című költeményét, majd *Pekár Gyula* olvasta fel „A galgaperi lüftung” című novelláját, *Márkus Emilia* Petőfi költeményét szavalta, *Szabvány István* bemutatta „Uj Kodost” című költeményét, *Nagy Izabella* Petőfi-dalokat énekelt, végül a budai dalárda a Himnusz elnevezésével fejezte be az ünnepséget.

— A Hunyadiak korának műemlékei. Vasárnap tartotta az Országos a Műemlékek Országos Bizottsága IV. előadást. Ez alkalommal *Möller István* művelődési tanár tartott előadást. Részletesen ismertette a Hunyadiak korának nagyszabású építkezési tevékenységét és a Vajdahunyad várápítási munkáinak különböző korszakait, a vár Mátyás király idejében megmaradt freskóinak történelmi jelentőségét és a Hunyadiaknak a gyulafehérvári székesegyházban elhelyezett síremlékeit.

— Per egy kincstári ló miatt. *Pfalz Kálmán* tiszaiaspári gyógyszerész feleségétől két lovat rekviráltak a vörös katonák. Később egy rossz géppuskás lovat adtak cserébe Pfalzneának, aki azt, miután használni nem tudta, eladta, mint saját tulajdonát, *Balla József* ottani földművesnek. A földművestől azonban *Héjjas Iván* százáda elvette a lovat, oly indoklással, hogy az kincstári, már pedig polgári egyéneknek ilyen nem lehet birtokában. *Balla József* erre a gyógyszerész feleségét csalásért feljelentette. A keskeméti törvényszék azonban Pfalznót, miután *Héjjas Iván* százáda a kérdéses lovat *Balla József*nek ugys visszaadta, felmentette. Az ügyész fellebbezésére ügye a táblára került, ahol Széplaky Ödön dr. büntetőtanácsa az elsőfoku felmentő ítéletet helybenhagyta.

— Gyermekvonat. Az Országos Gyermekvédő Liga vasárnap délelőtt újabb gyermekvonatot indított Délvidékra a Central Comité Ház megnevezésére. Az utnak indított 552 gyermekét a pályaudvaron *Rafay Sándor* evangélikus püspök bocsátta. A bocsánásnál megjelentek *Nichels Verdenen* holland követ, *Fledderus Ching* holland főkonzul feleségével. A vonat amelyet *Neugebauer Vilmos* kir. tanácsis igazgató vezet, kedden reggel érkezik Oldenzal holland határállomásra, ahol a Central Comité tagjai fogadják a gyermekeket.

— Adományok az inségenyhítő akció javára. Az országos inségenyhítő mozgalom javára a következő újabb adományok érkeztek *Rabonszky Iván* belügyminiszterhez: a magyar királyi honvédség február havi gyűjtése 396.000 korona, a községi alkalmazottak nemzeti szövetségétől 200.000 korona, a bolgár követség tiszviselőitől és a budapesti bolgár iskola növendékeiktől 127.500 korona, a Nemzeti Kaszinótól 47.000 korona, az Otthon irók és hírlapírók körétől 10.000 korona, *Lipner Károly* altábornagyától 10.000 korona.

— A Budai Dalárda Amsterdamban. A Budai Dalárda választmányja pénteken délután dr. Ripka Ferenc elnökségével ülést tartott. Dr. Véssey Ede igazgatósi tag bejelentette a kultuszmi-

Milliósz följelentések egy zug-kereskedelmi vállalat ellen

Az egyik igazgatót letartóztatták — A másik megszökött

— A Hetfoi Naplo tudósítójától. —

Pesti Aruforgalmi Vállalat címmel *Scheiber Ernő* és *Kászonyi Sándor* állásnéküli magánvállalatok kereskedelmi iródtát nyitottak. Egy előkelő katonatiszt özvegyének lakásából béreltek két szobát telefonnal, az egyikben az iródtát helyezték el, a másikból pazarul berendezett szalonát csináltak. A két szoba egyébként zufovala volt értékes berendezéssel, amely a főbörbe volt, a két fiatalember azonban mindenki előtt úgy tűntette fel a dolgot, mintha az egész berendezés az övék lenne.

Eleinte fa- és szénszállításokra fogadták el megbízásokat, kötelezettségeiknek azonban csak részben tettek eleget és amikor a felek a szállításokat sürgették, azzal védekeztek, hogy vasutforgalmi zavarok miatt késik a szén. A felek türelmetlenkedni kezdtek és Seireiberék úgy elégtételt ki őket, hogy a régebben szerzett pénzeszegekkel a följelentéssel fenyegetőzö feleket kifizették és ilyen módon fűzték a csalások láncolatát.

Egy *Mayer Rudolf* nevű berlini gyárostól

négymillió koronát

veftek fel előlegül, miután megmutatták neki egy négyemeletes bérpalotát, amely eladó volt. Mayer négy milliót adott át nekik és elutazott Budapestre. Amikor visszszámt, a házvétel megbízottai még mindig nem perfektuáltak, mire gyanút fogott, ügyvédet bízott meg, hogy nézzen utána a dolognak és

akkor kiderült, hogy a szobon forgó házat a tulajdonos másnak adta el, de az eladással *Scheiberék meg sem voltak bízva*.

Mayer természetesen követelte a pénzt, amit Scheiberék péntek délelőtre ígértek neki. Mikor azonban a berlini gyáros pénteken megjelent az iródban, azt a felvilágosítást kapta, hogy a két főnök *csütörtökön este elutazott*. Mayer nyomban bejelentette az esetet a rendőrségnek, ahová időközben már több följelentés érkezett a *Pesti Aruforgalmi Vállalat* ellen.

A detektivek megállapították azt is, hogy *Scheiber* megszökött Budapestről, társát, *Kászonyit* azonban *elfogták a barátjéba lakásán*. A sikkasztó „igazgatót” előállították a főkapitányságra, ahol azzal védekezett, hogy *neki a csalásokról nem volt tudomása és hogy azokat Scheiber* egyedül követte el. *Scheiber* nagyuri életmódot folytatott, az éjszakai mulatóhelyek ismert vendége volt, *hosszú tartott és nagy összegekben kártvázolt*.

A házvételre vonatkozóan azt adta elő, hogy *Scheiber* egyedül csinálta, a *négymilliót is ő vette fel és Kászonyi* csak most, a följelentés révén szerzett tudomást társa sikkasztásáról. A rendőrség nem fogadták el *Kászonyi* védekezését s mint hogy neki okvetlenül tudnia kellett társa manipulációiról és a felek is ellene vallottak, tegnap délelőtt letartóztatták.

A széksében levő *Scheiber* ellen a rendőrség közözelevelet adott ki.

Színház

— A még mindig smokingban járó színházi habilités fejét a szezonvéggel járó gondok fűtik.

— Olyan színész-és főleg színésznő-vándorlás még nem volt szep fővárosunkban — mondotta — mint idein lesz, a szezon végén. Hiába, színészekben még benne van uttörő elődek vándorkedve és ha az ut, amelyen most Tália egyik templomától a másíkhöz kell elmenni, nem is olyan rögös, mint régen, hanem szépen aszfaltozott, ez a kényelem egyiküket sem tartja vissza a helyesértől.

Prímadonnacseré

lesz majd minden színháznál. *Bajor Gizi* megváltik a Neuzettől és átmegey a Vigbe. Helyét a Magyar Színház tragikája, *Darvas Lili* veszi át, ha nem is azzal a szereppel, de ugyanazzal a ranggal. *Tilhos Iona* átmegey a Belvárosból a Magyarba, *Horváth Éva* a Renaissanceból a Belvárosba, *Fedák Sári* otthagyja az Uniót és a Fővárosi Operettintézetbe szerződik. *Kosáry Emma* pedig a Nagymezőntől megey át a Királyba. *Pöchy Erzi* is *Beöthy* gárdájába szerződik.

— Egész érdekes hölgydobás — fejezte be mosolyogva Mr. Smoking — ha nem is a hölgyeket dobják, hanem a hölgyek dobják — eddigi direktorakait.

A Csapke

körül lezajlott kisebbfajta háború hát szerencsén lezajlott, anélkül, hogy valamelyik oldalon is veszteségeket kellene elkönyvelni. Tudvalegy, hogy *Beöthy* csak ugy engedte el *Ilosvay Rózsát* a Renaissanceba, ha a Csapkét továbbra is juttassa. Igen ám, de *Bárdos* a Tökmagot vette elő, a főszerepen *Ilosvayval*, a Tökmag és a Csapke előadása pedig ugyanarra a napra esett. Világos volt, hogy *Ilosvay* minden esetlegesen döntőbírószági határozat ellenére is a Tökmagot fogja játszani.

— Ha te ugy, én is ugy — mondta az Unio a Renaissancecnek és tárgyalni kezdett a Renaissance egyik művésznőjével, hogy juttassa el a Csapkét. Már próbált is tetteket ki, mikor a művésznő ugy döntött, hogy a szerepet nem veszi át. Ujabb zavarok, melyekből végre is *Törbe* menekítette ki a Belvárosit, egyébként pedig maradt minden a régiben.

— A Csapke igazán megfelelt címének — mosolygott Mr. Smoking, — A Unio is, a Renaissance is igyekeztek vele egyenlőn — egyet csipit.

A Végállomás,

Szencs Béla darabja, a Belvárosi színpadonak példájára követte Bárdost új színházba. Két hét múlva kerül színpadra, parádés szeropztásban a Renaissanceban, *Csontos*, akkó a férfi főszerep, egy kalauz játszik benne.

— Az egészen csak az a hiba — mondta Mr. Smoking — hogy a Renaissance kedvéért minden két hétben — ki kell vasaltatni a smokingomat.

A Lubinszky gyerekek

mal matinéjéről emlékeztek meg még Mr. Smoking, mert ő nemcsak az arrikkéte családja és tansója, hanem figyelemmel kíséri az előző generációt is. Amit pedig ma látott, attól még az ő világharadt smokingja is lazba jött. A községben nem tudott betelni a *Lubinszky* gyerekekkel. Minden szavuk, minden mozdulatuk kiforrott művészet, egy gyönyörű jövőnek nem ígérte, hanem már beváltása.

— Annyi taptot kaptak, — mondta Mr. Smoking mosolyal az ajkán — hogy neves történelmi drámaköltők és operettírók föltárrszerezőnk egész életében megélhetne belőle...

* A Sirokko bemutatója lesz a Vig-színház e heti nagy irodalmi és művészi eseménye. Nemcsak a szerdai előadás, de a Sirokko következő estői iránt is pártját ritkító az érdeklődés. *Herzog Ferenc* minden új művének megjelenése ünnepet jelent, a község ünnepeit akarja a Sirokko szerzője. A szerdai bemutatóg vasárnap és kedden a *Glóriát*, *Szomorj* nagyszerű színművet játsszák. Hetfőn este fél nyolc óras kezdéssel és szombat éjjel 10 1/2 órakor az *Elefántot* ismétlik. Vasárnap délután *Hellai Jenő* pompás vizjátéka, a *Kis kulcsdésza* szerepel a műsorban.

* A baladér 125-ösűzr. Az idei évad legnagyobb operettikere *Kálmán Imre* szerzőjös „A baladér” című operette. Jövő színdén 125-ösűzr. és azonnal is minden este színpadon a Királyszínházban, mindannyiszor *Fedák Sári*val, *Lonthy Hannal*val, *Rákai*val, *Nádorral*, *Latárral* és *Vágóval* a vezető szerepekben. Vasárnap délután *János vitéz*, jövő vasárnap délután „Offenbach” van műsorban 3 órakor mérsékelt helyretek mellett.

* Tökmag. (A Renaissance Színház bemutatóján) *Dario Nicodemí* világhírű komédiájának sikere a Renaissance Színházban nálunk is lezajlotta a világjáró darab költői értékét és hatásos, megindító és mulatságos színpadi kvallitást. Amint a saját egyhangulag elismerte a darab értékét, éppen ugy igazolta a község kitérő tetszése a robbanóan mulatságos helyzetek és a felvonások után a darab nagyon hosszú időre maradádnak ígérkező sikerét. *Bárdos Artur* rendezése, *Ilosvay* és *Csontos* brilliáns duója, amely egészen új perspektivákat nyult a színpadi lehetőségek felé: tőrősségei a nagy, vitalan sikernek. *Ilosvay Rózsá* talán diadalmas pályájának tetőpontjához érkezett el ezzel az alakítással, a községnek nem győzte ünnepeini.

* A Városi Színházban szerdán, pénteken és szombaton a nagyszerű *Gárdista* c. új operettnek lesznek a folytatolagos előadásai. Hetfőn a *Jancsi és Juliska* opera és a *Törpe* gránátos ballet, kedden a *Pillangókisasszony*, csütörtökön

Zsupsz, lecsúsztam!

A nagy gondal előkészített karácsonyi kopvasáron a rossz gazdasági viszonyok folytán nem sikerült.

Felhalmozott anyagomat nagy % kedvezményel eladom.

Eredeti művészi olajfestmények tözseben keretbeve már 1800 koronától vásárolhatók.

Szolymosinál

Hossuth Lajos uca 8. II. 4.

Telefon: 78-72

Tessék felmászni!

Belvárosi selyemvásár

Budapest IV, Ferenciek tere 4

Mindig a legolcsóbb!

Exlikörök

EX likörgyár r.t. Bpest.

A Lukács Vilmos és fia

bankcég, Budapest, Bank-

utca 5, hálásan köszöni ügy-

feleinek és barátainak, hogy

a megpróbáltatás nehéz órái-

ban is bizalmukkal tüntet-

ték ki.

Az alaptalan följelentés

miatt annakidején törvényes

megtorlással fogunk élni.

Lukács Nándor,

Baron Brunó

Lukács Nándor,

Baron Brunó

Lukács Nándor,

Baron Brunó

Lukács Nándor,

Baron Brunó

Tel. J. Nemzeti Royal Orzeum Tel. J. 121-88

Minden este 10 óra a nagyszabású művelési

varietéműsor és Magyar Északi vendégléptétele

ARANYMADAR Harmath-Zerkovitz operette

